

Rioja per a tothom

La diputació permanent del Parlament de Catalunya es reuneix dimarts, 30 de setembre, per decidir si interposa un recurs d'inconstitucionalitat contra la llei espanyola de la vinya i del vi, una norma feta a mesura dels interessos dels grans productors de la Rioja i que retalla substancialment les competències locals en aquest sector.

Quan el passat 10 de juliol el Congrés espanyol aprovava la llei de la vinya i el vi, amb els vots favorables del PP, Coalició Canària, PNB i Convergència i Unió, l'oposició que hi havia presentat ERC, amb una esmena a la totalitat, canviava d'escenari i continuava al Parlament de Catalunya. Juntament amb Iniciativa per Catalunya Verds, els republicans hi van presentar demanda d'inconstitucionalitat perquè aquesta llei, en paraules del portaveu d'ERC, Josep Huguet, resulta "abusiva" i "envaeix les competències de la Generalitat i vulnera l'Estatut".

Dies després, el 22 d'agost, el consell consultiu els donava la raó i trobava inconstitucionals diversos articles, per la qual cosa, immediatament, ERC i ICV van demanar un ple extraordinari per debatre la presentació de recurs d'inconstitucionalitat contra aquesta llei. Com que no van rebre suport de cap altre grup parlamentari, van demanar la convocatòria de la diputació permanent, que, malgrat la dissolució del Parlament per la convocatòria d'eleccions per al 16 de novembre, s'ha de reunir aquest dimarts 30 de setembre. Davant el dictamen favorable del consell consultiu, la lògica política fa suposar que es presentarà aquest recurs al Tribunal Constitucional amb els vots a favor de tots els partits excepte el PP. Es donarà, doncs, el cas contradictori que CiU prestarà el seu suport a un recurs contra una llei que es va aprovar amb els seus vots al Parlament espanyol.

Per què tant d'enrenou? Amb aquesta llei es fa un ús expansiu de l'article de la Constitució que atribueix a l'estat la competència exclusiva sobre "bases i coordinació de la planificació general de l'activitat econòmica". El Tri-

bunal Constitucional sovint ha interpretat molt àmpliament les competències estatals en detriment de les autonòmiques, que, en el cas d'agricultura i denominacions d'origen, són exclusives de la Generalitat, però que, si són considerades com a sectors productius integrants de l'activitat econòmica, queden reduïdes a un àmbit d'execució, sense marge efectiu per una política catalana pròpia en aquesta matèria.

El fet és que a l'estat li calia una llei que ordenés el sector vitivinícola, ja que aquest nou text substitueix l'estatut de la vinya, el vi i els alcohols, que datava del 1970 i que havia quedat obsolet davant els nous reglaments elaborats per la Unió Europea.

En canvi, no era així a Catalunya, on el Parlament s'havia avançat i, en ús de la seva competència exclusiva en aquest sector, havia aprovat la llei d'ordenació vitivinícola de 27 de juny del 2002, una llei pionera a l'estat i que havia estat aprovada per unanimitat i consensuada per les diferents parts del sector.

Tal com exposa el seu article 1, aquesta normativa té per objecte: a) ordenar el sector de la vinya i el vi a Catalunya en el marc de la normativa comunitària; b) regular les denominacions d'origen i els consells reguladors; c) determinar el règim sancionador que correspongui; i d) establir les competències i l'estructura de l'Institut Català de la Vinya i el Vi.

Precisament per això la nova llei espanyola atorga la qualificació de legislació bàsica a diversos articles que entren en conflicte amb la llei catalana, que així veu anul·lat el seu valor.

Els Països Catalans, una distorsió territorial. Al País Valencià i les Balears no hi havia una llei pròpia que entrés

RICARD CUGAT

La llei espanyola deixa de banda els interessos dels elaboradors dels Països Catalans davant dels riojans, que han imposat normatives com la qualificació arcaica dels vins segons el temps d'estada en bóta, en "criança", "reserva" i "gran reserva", adaptat al desmesurat parc de bótes de roure d'aquesta important DO.

en confrontació amb la nova, però, malgrat la manca de conflicte en les institucions autonòmiques governades pel PP, l'aplicació pràctica de la llei tampoc no ha passat desapercebuda, tot i haver estat aprovada en període previ a les vacances, que es caracteritza per la manca de debat institucional i ciutadà. Així, els elaboradors, agrupats en els consells reguladors de les denominacions d'origen, veuen amb malifiança com els centres de decisió s'allunyen de les vinyes. Perquè, al cap i a la fi, això és el que aporta aquesta llei: l'estat pren les atribucions sancionadores que abans tenien els consells reguladors i imposa el Consejo Español de la Vitivinicultura, adscrit al Ministeri d'Agricultura, que aplegarà representants de l'administració general de l'estat juntament amb les comunitats autònomes, els consells reguladors i les diferents associacions professionals del sector. L'estat també imposa els articles de caràcter bàsic i d'aplicació general per aconseguir crear un "marc comú per a tot l'estat" per evitar "distorsions territorials".

Ara parlem de vi. Malgrat que la picabaralla política se centri en l'àmbit de

les competències, no oblidem que parlem d'un conflicte que afecta un dels sectors més actius dels Països Catalans, concretament el primer de l'agroindústria catalana pel que fa a valor econòmic de les exportacions. Per això sobta que sigui pràcticament unànime la valoració negativa que el sector ha fet de la llei: tant els sindicats com les associacions patronals s'hi han pronunciat en contra. I és que les pressions de la denominació d'origen espanyola més potent, Rioja, són massa evidents. S'han deixat de banda les opinions i els interessos dels elaboradors del Paísos Catalans, que tenen el tret comú de la modernitat, davant el tradicionalisme gairebé obsessiu dels riojans, que han imposat normatives com ara la qualificació arcaica dels vins segons el temps d'estada en bóta, en "criança", "reserva" i "gran reserva", adaptat al desmesurat parc de bótes de roure d'aquesta DO. D'altra banda, els qui esperaven una obertura i una liberalització de les normatives, s'han quedat amb un pam de nas. Segons el celler Torres, del Penedès, la llei catalana s'adapta a les peculiaritats locals, amb moltes denominacions d'origen, algunes de molt petites, però àgils. Per Rafael Poveda,

del celler Salvador Poveda, de la DO Alcant, són absurds reglaments tan estrictes que fan que, a hores d'ara, les vinyes de la varietat d'alta qualitat i baixa producció riesling que té plantades només serveixin per a elaborar vi de taula, on no es pot indicar ni el nom de la varietat ni l'anyada, perquè és una varietat no autoritzada pel seu consell regulador. En aquest mateix sentit s'havien manifestat el president de Freixenet, Josep Lluís Bonet, o el celler valencià Gandia, partidaris de liberalitzar les normatives per augmentar la competitivitat als mercats internacionals, posant-se al mateix nivell que els cellers australians, xilens, sud-africans o californians. Per la seva banda, les denominacions d'origen mallorquines tenen produccions encara prou baixes per no haver d'amoïnar-se pels mercats exteriors, però tampoc veuen amb simpatia la retallada de competències locals, que, malgrat tot, el seu govern no reclamarà, com no ho farà la Generalitat Valenciana. Encara gràcies que ERC i ICV han deixat en evidència CiU i almenys sembla que al Parlament de Catalunya el recurs sortirà endavant.

Joan Nebot